

Al geruime tijd werkt de Samen op Weg Gemeente van Berlicum-Rosmalen ieder seizoen met een jaarthema. In het vroege voorjaar wordt een onderwerp gekozen en uitgediept. Nog voor de zomer wordt het uitgewerkt in een scala van activiteiten m.h.o. het nieuwe seizoen.

Werken met een jaarthema

Bewust en creatief aan het werk

Piet Vliegenthart

Drs. P. Vliegenthart is predikant van de Samen op Weg Gemeente Berlicum-Rosmalen (www.sowberlicum-rosmalen.nl)

Het is ieder jaar weer boeiend en spannend om op deze manier te werk te gaan. Maar die zorgvuldige planning geeft ook rust. Zo worden ook de data tijdig en met zorg gekozen.

Om een indruk te geven van de thema's van de afgelopen jaren stip ik die kort aan, waarbij ook de concrete uitwerking ter sprake komt.

Gastvrijheid (2008-2009)

In hoeverre sta je als gemeente naar buiten toe open? Dat is een vraag die iedere gemeente zich op z'n tijd moet stellen. Zijn het niet vooral binnenkerkelijke activiteiten die de meeste aandacht krijgen? Deze vraag vormde aanleiding voor het jaarthema 'gastvrijheid'.

Het werd op allerlei manieren uitgewerkt. Zoals op de startzondag. Er werd een kwartetspel gespeeld rond Bijbelse verhalen met oog voor wie er niet bij hoort. In het leerhuis kwam later het Bijbelboek Ruth uitvoerig ter

sprake. Daarin wordt verteld over die vrouw uit Moab die bij het volk Israël gaat horen. Er werd een hoogwaardig kerkrestaurant geopend voor 'binnen' en 'buiten'. In het pastoraal beraad werd goed nagedacht over de vraag hoe nieuw-ingekomenen het beste kunnen worden verwelkomd. Ontdekt was al dat gastvrijheid wereldwijd wordt gesymboliseerd door een ananas. Besloten werd om voortaan nieuw-ingekomenen een blikje fair-trade ananas aan te bieden. Dat was tevens voorzien van een speciaal etiket met informatie over onze gemeente. Tot op de dag van vandaag blijkt dit een zeer gewaardeerde geste te zijn. Bij ieder jaarthema hoort een logo. Dat was dit jaar vanzelfsprekend een ananas.

Levensweg (2009-2010)

Kenmerkend voor mens-zijn is dat je op weg bent. Je gaat je levensweg. Wat was het zinvol om daar eens goed op door te denken: Waar kom je vandaan?

Waar ga je naar toe? Wat houdt je gaande? Waar loop je vast? En als je de weg kwijt bent, wat dan?

Er werd een filmavond gepland waarop 'Into the wild' werd vertoond. Een indrukwekkende film over een jonge man die de wildernis van Alaska intrekt. In wat hem dan overkomt, lichten de levensfasen van de mens op. In het leerhuis stonden we stil bij het Bijbelboek Prediker dat in de synagoge gelezen wordt bij het Loofhuttenfeest. Bij dat feest wordt de doortocht van Israël door de woestijn herdacht. En er startte een groep gemeenteleden met het maken van een levensboek. En zo was er meer.

Op Adem (2010- 2011)

Wie voor het eerst het kerkje van de Samen op Weg Gemeente van Berlicum-Rosmalen binnenkomt wordt geraakt door de rust en de schoonheid van dit oude gebouw. Het staat ook op een heel markante plaats. Lang geleden (midden 8^e eeuw) werd hier een begin gemaakt met christelijke presentie. Al eerder in 2010 verscheen van de hand van Henk de Roest het boek 'Een huis voor de ziel'. Daarin gaat het om plaatsen en gelegenheden om op adem te komen. Als het kan op *Adem*, de adem van de Eeuwige. Om daarna, toegerust en wel, het leven weer in te gaan. Dat op adem komen kan in een oud kerkgebouw. Het kan ook in groepen, zoals in een gesprekskring.

Dit seizoen keken we naar de film 'Into great silence', over het leven in een Kartuizer klooster. En naar de heel andersoortige film 'Amélie'. In het Bijbels leerhuis stonden we stil bij de eerste hoofdstukken uit de Bijbel.

Daar wordt verteld over hoe God de mens scheidt uit het stof van de aarde en hem de levensadem inblaast. In een serie van groothuisbezoeken kwam de vraag aan de orde waar en wanneer we als mens op adem komen. Het leven is vaak zo jachtig. Er waren twee bijeenkomsten van een laagdrempelig kerkcafé. Een avond met minister Gerd Leers over kortademigheid in de politiek. En een andere avond met iemand uit de kring van onze gemeente, een huisarts, over euthanasie, oftewel: de laatste adem...

Generaties - wat wil je met elkaar? (2011-2012)

Zal het lukken het geloof van de ene generatie op de andere over te dragen? In iedere gemeente is die vraag aan de orde. Maar ook om andere redenen is de verhouding tussen de generaties een hot item. Leven jong en oud niet in verschillende werelden, met name door toedoen van internet en sociale media? Redenen genoeg om dit thema eens centraal te stellen.

Het werd opnieuw op allerlei manieren uitgewerkt. Op de startzondag bijvoorbeeld met het spel *Levenskaart* rond de vier seizoenen van het leven. Daarbij kun je de fasen van aarden, ontkiemen, vrucht dragen en loslaten onderscheiden. In de dienst van de startzondag werden tevoren opgenomen interviews vertoond van jongeren met ouderen. In het Bijbels leerhuis stonden we later stil bij aartsvader Abraham. Die had het nogal met de na hem komende generatie te stellen (Ismaël, Izaäk). We keken naar de film 'Young at heart'. Over een seniorenkoor in de V.S. dat moderne

Bij ieder
jaartheme
hoort een
logo

Het spel Levenskaart is voor € 12,50 te bestellen bij het Protestants Landelijk Dienstencentrum, Afdeling Brochureverkoop, tel. (030) 880 17 24; e-mail: brochureverkoop@pkn.nl

popsongs ten gehore brengt. En in het kerkcafé verwelkomden we de minister van onderwijs, Marja van Bijsterveldt. Kortom: een boeiende invulling van een actueel thema.

Golflslag van de tijd (het nieuwe seizoen)

Tot slot nog kort iets over het nieuwe seizoen, 2012-2013. De tijd die we meemaken is veelbewogen. Er is veel in beweging. In de samenleving treden grote verschuivingen op. Hoe ga je daar als gelovig mens mee om? Bij de precieze benaming van het thema lieten we ons inspireren door de titel van het mooie boek van Gerben Heitink, *Golflslag van de tijd*. Wel plaatsen wij hier andere accenten. Het Bijbelboek Openbaring van Johannes zal aandacht krijgen middels een serie preken en in een 40dagen project. Als het lukt, zal er een musical worden georganiseerd, 'Tot ziens op Patmos'. In het kerkelijk filmhuis zal 'Melancholia' worden vertoond, een film van de veelbesproken regisseur Lars von Trier. En ook de groothuisbezoeken krijgen een invulling vanuit het nieuwe jaarthema.

Aandachtspunten Dit overzicht van jaarthema's kan een idee geven hoe het werken met een bepaald onderwerp concreet kan uitpakken. De keuze van een nieuw jaarthema heeft een van onze gemeenteleden telkens geïnspireerd tot het maken van een mandala (een kunstvorm uit het Tibetaans boeddhisme om meditatie te ondersteunen; zie het afgebeelde voorbeeld uit 2011). Op de startzondag wordt daar aandacht aan gegeven.

Daarna hangt de mandala het hele seizoen in de kerkzaal.

Zo hebben we al werkende in de afgelopen jaren gemerkt dat een eigen jaarthema de creativiteit stimuleert en de thema's meer bewust onder onze aandacht brengt. Dat gaat niet vanzelf. Daarom nog even een paar opmerkingen om door te geven:

1. Het is zaak om bij de keuze van een thema heel zorgvuldig te werk te gaan. Welk thema kiezen we met het oog op onze gemeente? Vanuit het land wordt de laatste jaren ook een jaarthema aangereikt, maar dat is vaak heel algemeen van aard (geloof, hoop, liefde). Bij een eigen keuze kan meer de specifieke situatie van een gemeente worden meegenomen;
2. Wanneer een thema, doordacht en wel, is gekozen, vraagt de uitwerking om ruimte en creativiteit. Je moet het een tijdje in de week leggen. Als het dan eenmaal gaat stromen dan zullen vaak keuzes moeten worden gemaakt. Je kunt immers niet alles;
3. Het is niet zo dat alles in de gemeente in het teken van een jaarthema komt te staan. Er zijn vele activiteiten die gewoon hun eigen loop hebben (gespreksgroepen, catechese, literatuurkring, enzovoort). Je zult er ook voor moeten waken de gemeente te veel met hetzelfde te overladen;
4. Na de afsluiting van een seizoen blijft het thema natuurlijk wel meedoen. Om enkele voorbeelden te geven: een gevolg van het jaarthema 'Op Adem' was de vorming van een werkgroep Kerk en kunst, die kunstenaars van buiten uitnodigt om in onze kerk te exposeren. In de musical van dit jaar gaat het er ook om dat jong

Op adem
komen in
een oud
kerkgebouw

Mandala bij het thema 'Generaties – wat wil je met elkaar?'

en oud samen met elkaar iets goeds neerzetten (generaties!). En het blikje fair-trade ananas behoort nog steeds tot de vaste uitrusting van degene die nieuw-ingekomenen bezoekt;

5. Uiteraard zijn er ook bij de jaarthema-activiteiten successen en tegenvallers. Een voorbeeld van het laatste. In het kader van het jaarthema 'Generaties – wat wil je met elkaar' (2011-2012) is er in de tijd tussen Pasen en Pinksteren een zogenaamde 50dagenkalender opgezet. Daarbij werd gebruik gemaakt van Facebook en Twitter. Dat was om allerlei redenen nog geen succes. Wel hebben we er veel van geleerd.

6. Hoe de keuze van een thema en de uitwerking daarvan tot stand komt, zal per gemeente kunnen verschillen. Op

voorstel van een speciale werkgroep? In onze gemeente is het het moderamen van de kerkenraad dat dit onderwerp voorbereidt en agendeert. ■

Zijn er na verloop van tijd nog goede jaarthema's te vinden? Wie wat rond bladert in de krant of in een jaargang van het Ouderlingenblad kan vele ideeën opdoen. Zo verschijnt volgend jaar het nieuwe Liedboek. Mij schiet dan al een mogelijk nieuw jaarthema te binnen: Er zit muziek in de kerk!

Interviews van jongeren met ouderen